

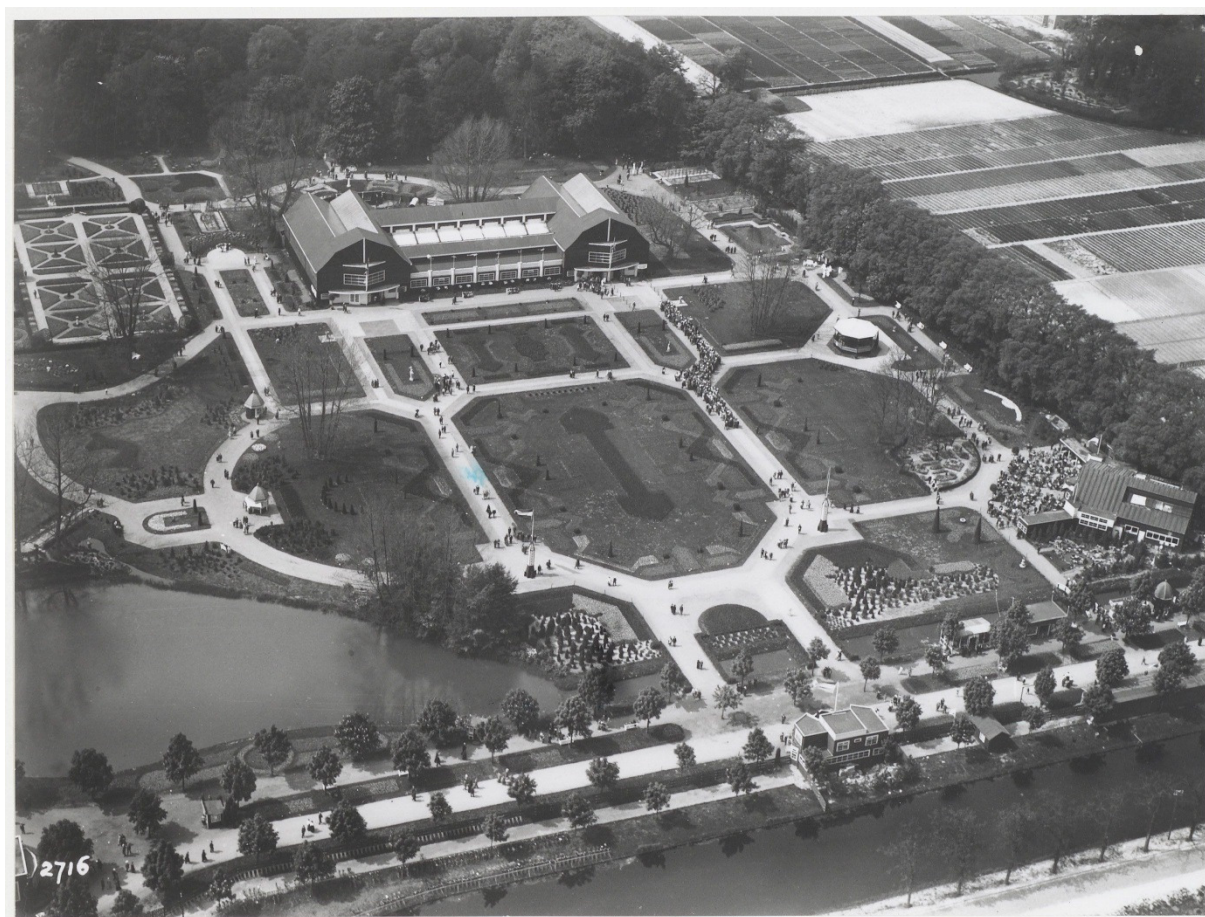
Onbekend Heemstede: Groenendaal – Flora, 1925, 1935 en 1953

Van 11 september 2013 tot en met 20 november 2013 verschenen in *de Heemsteder* artikelen over de Flora, de internationale bloemententoonstelling, die in 1925, 1935 en 1953 in Heemstede is gehouden. Hieronder hebben we deze artikelen gebundeld. De Flora is de voorloper van de Floriade, die in 2012 in Venlo werd gehouden. In 2022 is Almere aan de beurt.

Flora 1925

Flora 1925, luchtopname

Na een aantal kleine tentoonstellingen werd in 1910 in Haarlem de Nationale Bloemententoonstelling gehouden op een terrein in de Haarlemmerhout voor paviljoen Welgelegen en de Hertenkamp. Initiatiefnemer en organisator was de Algemeene Vereeniging voor Bloembollencultuur (Haarlem). De bekende tuinarchitect Leonard A. Springer maakte het ontwerp. Er kwamen ruim 160.000 toeschouwers.

Twintig jaar later liep de tram dwars door het terrein. Reden voor de AVB om uit te kijken naar een andere locatie. Voorzitter Krelage benaderde in 1919 Heemstede met een brief en een gedetailleerde tekening waar de Flora plaats zou kunnen vinden: bij Groenendaal, op het terrein langs de Vrijheidsdreef. Tuinarchitect Tersteeg maakte het ontwerp voor het terrein, architect Harm Korringa ontwierp het hoofdgebouw en het restaurant. Van die panden is overigens niets meer over – alles werd na afloop afgebroken.

De Flora in 1925 in Heemstede trok ruim 330.000 bezoekers. Eerst liepen ze rond op het 13 hectare grote terrein, daarna gingen ze vast Groenendaal in om de Belvédère te beklimmen en in het bos te wandelen. Na de aankoop van de particuliere buitenplaats Groenendaal in 1913 – daarna openbaar wandelbos - was Heemstede nu weer door de Flora 1925 'in the picture'. Ongetwijfeld trok dat ook nieuwe inwoners aan.

Op deze luchtfoto zien we onderaan de Vrijheidsdreef met nog heel kleine kastanjabomen. Hier was ook het entreegebouw gevestigd. Hier gingen de bezoekers rechtdoor het terrein op. Links de vijver, zoals die er nu nog is. In het midden het terrein van de Flora met bovenin het hoofdgebouw en rechts de muziektent. Links naast het hoofdgebouw is een deel van de tuinaanleg te zien: een soort nagebouwde baroktuinen in de stijl van Daniel Marot. Maar weinig van de ruim 330.000 bezoekers van de Flora 1925 zullen hebben geweten dat er op Meer en Berg, ten zuiden van Groenendaal en op dat moment nog privébezit, in de 18de eeuw dergelijke tuinen waren geweest.

Flora 1925, restaurant

Flora 1925 in de sneeuw

Een krantenartikeltje over de aanstaande Flora in 1925

De internationale bloemententoonstelling te Heemstede belooft grootsch te worden. — Het juist gereed gekomen hoofdgebouw.

Flora 1935

Flora 1935, luchtopname

Het gemeentebestuur van Heemstede zag in de crisisjaren de Flora van 1935 juist als een mogelijkheid om de gemeentelijke economie te stimuleren. In 1934 waren er 400 nieuwe woningen in aanbouw en de bouwers speculeerden op de naderende bloemententoonstelling, waarop ook nog eens aandacht werd geschonken aan het 75-jarig jubileum van de Algemeene Vereeniging voor Bloembollencultuur.

Op deze luchtfoto zien we het ronde tentoonstellingsgebouw met water ervoor, met aan linker- en rechterzijde ingerichte tuinen. Architect J.C. Brand was verantwoordelijk voor de relatief lage gebouwen, die gebouwd werden in een stijl verwant met die van de Amerikaanse architect Frank Lloyd Wright. Het moet een sensationeel gezicht zijn geweest. Onder aan de foto zien we de Vrijheidsdreef met de villa's aan de Groenendaalkade.

Foto 1935, detail van het terrein

Ongelooflijk, maar dit heeft daadwerkelijk in Heemstede gestaan. Bij de Flora van 1935 stonden op het terrein dergelijke kolossale zuilen, die 's avonds een diffuus licht verspreidden. De lichttechnisch architect Duchateau had er 75 geplaatst, die alleen indirect licht gaven, waardoor er geen tegenlicht was en de kleur van de bloemen natuurlijk bleef. Fijn voor de toeschouwers die in 1935 ook 's avonds konden komen om de tentoonstelling te bekijken. Er kwamen er ruim 610.000.

Op de achtergrond links zien we een van de gebouwen die de architect J.C. Brand speciaal had ontworpen in een stijl verwant met die van de Amerikaanse architect Frank Lloyd Wright. Die Flora 1935 in Heemstede moet – zeker 's avonds - een sensationeel evenement zijn geweest.

Foto 1935 met de merkwaardige toren

De bol van de andere kant blijkt een wereldbol te zijn.

Vast heel wat bezoekers hebben souvenirs meegenomen. Souvenir betekent herinnering, en zo zullen ze zich thuis Heemstede hebben herinnerd: kleurige bollenvelden, groene bomen en dat overbekende molentje van Groenendaal. Flora 1935 Heemstede: een prachtig bordje, een sieraad aan de wand, om nog heel lang terug te denken aan Heemstede en ondertussen misschien wel plannen te maken om te gaan wonen in dat prachtige dorp...

Flora 1953

Na de Flora van 1935 duurde het tot 1953 voordat er weer een dergelijke bloemententoonstelling werd gehouden. Zo'n 600.000 bezoekers uit binnen- en buitenland kwamen, gewapend met fototoestellen en gelokt door bloemenmeisjes, naar de International Flowershow, zoals dit affiche laat zien. Ze bezochten de tentoonstelling met kolossaal tentoonstellingsgebouw en klokkentoren.

Flora 1953, luchtopname

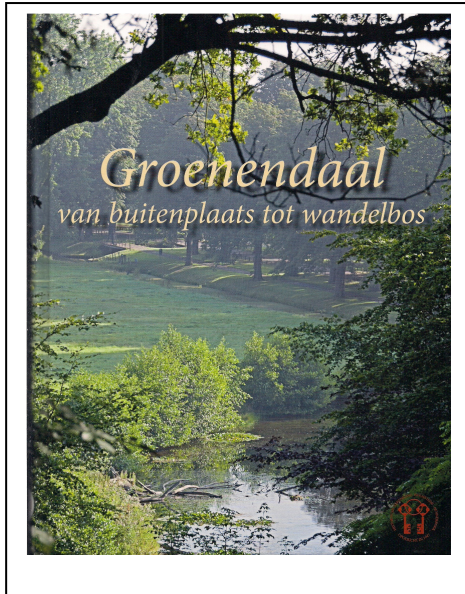
Net als in 1935 werd het expositieterrein in 1953 ontworpen door H.J. Voors. Zijn ontwerp leidde tot heftige discussies in de vakpers ('hopeloos ouderwets'). De architectuur op het terrein werd juist geprezen. Vooral het centrale tentoonstellingsgebouw op het hele terrein goed zichtbaar. Op bovenstaande luchtfoto zien we het gebouw duidelijk, met onderaan de Vrijheidsdreef en bovenaan de naoorlogse villa's aan de Burgemeester van Doornkade. Vlak eronder, linksboven op de foto tussen de bomen, staat het gebouw voor de organisatie van de Flora 1953. Dat staat er nog steeds en is nu in gebruik bij de Scoutinggroep Wabo.

Flora 1953, gebouw scoutinggroep Wabo

Dit houten gebouw aan de Torenlaan is het enige wat is overgebleven van de Flora 1953 – als we allerlei bolgewassen die in het voorjaar opkomen in Groenendaal niet meerekenen. Het gebouw was tijdens de Flora van 1953 in gebruik als een soort van ‘directiekeet’, de organisatie was erin gevestigd. Alle andere gebouwen zijn al heel snel na 1953 verdwenen. Behalve Wabo zijn er nog drie andere scoutinggroepen gevestigd in Groenendaal: Scouting Graaf Bernadotte, St. Pascalis Babylon en de Spaarnegeuzen. Allemaal in ons prachtige Groenendaal, in 1913 aangekocht door de gemeente en zo behouden uit de handen van de bollenkwekers, die er anders bollengrond van hadden gemaakt.

Groenendaal, van buitenplaats tot wandelbos

Meer over de drie Flora's in Groenendaal, met foto's, perspectieftekeningen en veel onbekende en nog nooit gepubliceerde afbeeldingen vindt u in het boek *Groenendaal - van buitenplaats tot wandelbos*, 240 pagina's in full colour. Verkrijgbaar in de Heemstedse boekhandels en via de HVHB (administratie@hv-hb.nl).

Op deze pagina vindt u nog meer (beeld)informatie over de Flora 1925

http://www.flora1935.nl/flora_1925.htm

Op deze pagina vindt u nog meer (beeld)informatie over de Flora 1935

<http://www.flora1935.nl/flora%201935.htm>

Een link naar een film over de Flora van 1935

<https://www.youtube.com/watch?v=7a2luxL7FpQ>

Op deze pagina vindt u nog meer (beeld)informatie over de Flora 1953

http://www.flora1935.nl/flora_1953.htm